

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**In Evangelia: Qvæ Vsitato More in diebus Dominicis &
Festis proponuntur, Annotationes Philippi Melanth.**

Melanchthon, Philipp

Vuitebergæ, 1544

VD16 E 4532

Die Annvnciationis Mariae Evangelium Lucae primo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35272

HISTORIA

*et habiturus benedictionem et promissionem
vitæ æternæ factâ Abrahamæ. Et in ipsa absolutio-
ne adijcitur integra concio Euangelij, Venit fi-
lius hominis querere et saluare quod perierat.*

DIE ANNUNCIATIONIS MARIAE EVANGE- lium Lucæ primo.

IN mensæ sexto missus est Angelus
Gabriel a Deo, in ciuitatem Galileæ,
cui nomen Nazareth, ad uirginem
desponsatam uiro, cui nomen erat Io-
seph, de domo Dauid, & nomen uirgi-
nis Maria, Et ingressus Angelus ad eam,
dixit, Aue gratiosa, Dominus tecum,
benedicta tu in mulieribus.

Illâ uero cum uidisset, turbata est in
sermone eius, & cogitabat, qualis esset
istâ salutatio, Et ait Angelus ei, Ne ti-
meas Maria, inuenisti enim gratiam a-
pud Deum, Ecce concipies in utero, &
paries filium, & uocabis nomen eius
Iesum, hic erit magnus, & filius altissi-
mi uocabitur, Et dabit illi dominus De-
us sedem

MARIAE.

us sedem David patris sui, & regnabit super domum Iacob in æternum, & regni eius non erit finis.

Dixit autem Maria ad Angelum, Quomodo fiet istud, quoniam uirum non cognosco: Et respondens Angelus, dixit ei, Spiritus sanctus superueniet in te, & uirtus altissimi obumbrabit te, Ideoque & quod nascetur sanctum, uocabitur filius Dei. Et ecce Elisabeth cognata tua, & ipsa concepit filium in senectute sua, Et hic mensis est sextus illi, quæ uocatur sterilis, quia non erit impossibile apud Deum omne uerbum. Dixit autem Maria, Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum uerbum tuum. Et discessit ab illa Angelus.

Quinq; sunt hic præcipui loci.

- I. De statu regni Iudaici eo tempore, & de forma Ecclesie.
- II. Mariae conseruatio.
- III. Angeli narratio de regno eterno.
- IIII. Testimonium quòd Christus sine uirili semine conceptus sit.

V. De his

DIE ANNUNCIATIONIS

V. De his uerbis, obumbrabit te Spiritus
sanctus.

DE PRIMO.

PLurimum conducit formam Ecclesie om-
nibus temporibus considerari, ne propter
multitudinem, imperia, potentiam impiorum, a
uera Ecclesia aberremus. Herodes iam annos 36
tenuerat nomen regium in hoc populo, Sed, quia
peregrinus erat, principes & pontifices ei pare-
re recusabant, quia sciebant stirpi Iuda regnum
promissum esse. Et cum male accommodarent pro-
missiones, sperabant Deum ad futurum esse ipsis
expellentibus Herodem. Hac spe assiduos tumul-
tus mouebant, & mouebant in foeliciter, nec uin-
cebat tantum Herodes trucidatis multis millibus,
sed etiam precipuum collegium seu consilium,
quod uocabant Sanhedrin, funditus deleuit, quod
fuit summum in isto populo ad doctrine &
religionis conseruationem institutum. Hec
ita fiebant, quia predictum erat, tunc uentu-
rum esse CHRISTUM, cum stirps Iuda esset op-
pressa seruitute. Et meminerimus hanc serui-
tutem, & has miserias fuisse poenas. Nam prius
fratres filij Hircani, deinde nepotes de regno
certauit

MARIAE.

certauerant parricidijs, Erant in honore Za-
ducei & Pharisei, qui oppresserant ueram
doctrinam. Ideo hæ poenæ secutæ sunt, sicut nunc
mundus tristissima seruitute sub Turcis & alijs
premitur, propter Idola, libidines, & alia flagi-
cia. Consideres autem tunc inter tantas dissi-
pationes regni & doctrinæ, tamen seruatas esse
reliquias ueræ Ecclesiæ, Zachariam, Elisabeth,
Ioseph, Mariam, Simeonem, Annam, & alios
multos, qui adhuc puram doctrinam Prophe-
tarum retinuerunt: & in his miserijs, dum peterent
ex lectione Prophetarum consolationem, multa
didicerunt, & multa eos quotidiana precatio
docuit.

Vt autem Maria credat Angelo additur
miraculum de grauida anu, ideo fit mentio nu-
meri mensium à conceptu Elizabeth. Hoc tem-
pus expectatum est, ut iam certò constaret animum
illam esse grauidam, ^{Josephus} Allegat igitur Angelus
hoc testimonium, Credas, inquit, uoci meæ, quia
Deus proponit tibi testimonium meæ legationis,
quòd hæc anus sit grauida facta. *Josephus*

DE SECUNDO.

Omnia

MARIAE.

OMnia opera Dei in hominibus ita fiunt, ut in initio expauescant animi, iuxta illud, ubi habitabit Dominus? in spiritu contrito & humiliato, & tremente sermones meos. Quia Deus uult primum agnoscere nos nostram infirmitatem, uult nos perterrefieri, ut postea consoletur, sicut scriptum est, Deducit ad inferos, & postea reducit. Item, Humilibus dat gratiam. Præterea natura hominis sine confirmatione diuina ne potest quidem sustinere Deum, siue per se loquentem, siue per Angelos, siue per homines. Quandocunq; cor feritur uerbo Dei, expauescit, sicut clamat populus, ad montem Sina, Non loquatur nobis Dominus, ne moriamur. Sed in his ipsis terroribus, illi qui credunt, rursus eriguntur uoce Euangelij, sicut hic Maria audit hanc uocem, Ne timeas, inuenisti enim gratiam apud Deum. Exempla sunt passim obuia in scripturis, quæ ostendunt hunc esse ordinem, quoties Deus loquitur, ut præcedant terrores, sequatur consolatio, Hic ordo enim in conuersione cernitur. David, Paulus, arguuntur, et expauescunt, postea eriguntur. Et in concionibus huius festi Bernardus de hac re disserit, & memorabilem sententiam tradit de fide. Non solum hoc credas
remitti

MARIAE.

remitti peccata, sed gratis remitti, & tibi remitti credas propter Christum. Hac fide Apostolus ait iustificari hominem.

DE TERTIO.

Angelus adfirmat Mariam grauidam fore, & parituram filium promissum per patres, & longa narratione recitat ipsa uerba promissionum. Cogita autem quantam consolationem pie menti haec tanta res attulerit, praesertim intuenti miserrimam dissipationem Ecclesiae eius temporis, quae admodum erat attenuata. Recitat autem Angelus uerba promissionis, & clare inquit, hunc natum regnaturum esse sine fine, Tale non potest esse imperium in hac mortali natura. Nec dubium est haec pluribus explicata esse, sicut statim post Angelus ad Ioseph inquit, Liberabit populum à peccatis. Quid hoc? non solum remittet in hac uita, sed uerè abolebit, data noua uita in resurrectione. Et huc referendae sunt sententiae Prophetarum, quae de abolendo peccato, & de abolenda morte, de donanda noua & perpetua uita, & iusticia loquuntur. Ut, O mors ero mors tua, Item, feriam nouum pactum, dabo legem meam in
E corda

DIE ANNUNCIATIONIS

corda eorum. Erit igitur tale regnum, in quo
Christus uiuens uita eterna, regnabit inter do-
natos uita eterna.

DE QVARTO.

Hic locus testimonium est articuli, quod
Christus conceptus sit efficacia Spiritus
sancti, sine uirili semine, ut Matthei 1 clarè di-
citur, Quod in ea natum est, est à Spiritu sancto:
Id testimonium transferatur ad hunc locū Luca.
Confirmatur autem Maria exemplo, Iam est
grauida anus Elisabeth, id exemplum cum sit
supra naturam, credas etiam meæ uoci, rem su-
pra nature ordinem, promittenti. Pertinet
hūc testimonium Esaiæ, Ecce uirgo erit grauida
& pariet filium, & uocabitur nomen eius Ema-
nuel. Quia enim commixtione seminum propa-
gatur immunda natura, & infecta morbo ori-
ginis, ideo uoluit Deus nasci Christum sine ulla
commixtione, & tamen ut esset semen Abrahe
& Dauidis, sumpta est massa sanctificata per
Spiritum Sanctum ex uirgine, ut ad Galat. dici-
tur, natum ex muliere.

Monet & hoc exemplum mirabiliter exhi-
beri promissiones diuinas, ac longè aliter quàm
expectat

expectat humana ratio. Hæc piè meditan-
 da sunt, & semper simul causæ huius admiran-
 di consilij complectendæ sunt, cur filius Dei fue-
 rit mittendus, cur tam miras res fieri Deus uo-
 luerit, Hæc omnia quia sunt extra conspectum
 humanæ rationis, prophani homines derident,
 sed nos sciamus uerè esse Deum, & patefactum
 esse in uerbo, quod ab initio dedit patribus,
 quo testatur iram, aduersus peccatum, non esse
 rem leuem, & ita fuisse placandam filio me-
 diatore.

DE QVINTO.

Figura sumpta est ex historia, quæ narrat
 populū in deserto nube tectum fuisse, quæ
 interdiu umbram præbuerit, nocte uerò lucem,
 & ut tunc fuit miranda consolatio, & testimo-
 niū præsentia Dei, Ita semper pij sciant sic se re-
 gi, nocte, id est, in tenebris, periculis, & morte,
 ministrari lucem, consilium, consolationē, & ui-
 tam, Rursum in æstu umbram, id est, in pœna sustē-
 tationem, ne imbecillis natura, terroribus diuinis
 consumatur, sicut de iudicio et ira Dei Psalm. 89
 inquit. Posuisti iniquitates nostras in conspectu
 tuo, In ira tua defecimus. Item, Deut. 4. Deus

DIE ANNUNCIATIONIS

tuus ignis consumens est. Deniq; nemo hominum
sustinere iudicium uel opus Dei potest, nisi fiat
obumbratio, id est, nisi misericordia Dei foueat
& uiuificet hominem. Ideo & hic fit mentio ob-
umbrationis. Et sicut hic de Maria dicitur, ita
uniuersaliter sciamus obumbratione foueri Ec-
clesiam, sicut & Esai. 4 dicitur, Et creabit Do-
minus super omnem locum montis Zion, & ubi
inuocatur, nubem per diem, & flammam lucen-
tem in nocte, & aduersus fulgorem tegmentum,
& obumbraculum diei ab aestu. Si hæc promissio
conferatur ad externam speciem Ecclesiæ, nihil
simile uidebitur. Nulla enim habet humana præ-
sidia, premitur ingentibus ærumnis, & crudelis-
simè laceratur à Tyrannis. Sciamus autem pro-
missionem reuera intelligi de obumbratione in
iudicio Dei, qua scimus nos, per misericordiam,
uerè recipi, & fieri hæredes uitæ æternæ, & fo-
ueri, ne ira æterna consumamur. Postea sciamus
de corporali defensione, seruari cœtum aliquem,
etiamsi membra lacerantur & exercentur ad-
flictionibus, Sicut in Amos dicitur, Ecce oculi
Domini super regnum peccans, ut conterat illud
à facie terræ. Iacob autem non cõteram sed con-
cutiã ut triticum in cribro, & non cadet granum
super terram.

Euange